

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 7

Zpráva o ověření programu v praxi závěrečná

I.

Příjemce	Salesiánský klub mládeže, z.s. Dům Ignáce Stuchlého
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008149
Název projektu	Programy pro školy - rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu
Název vytvořeného programu	Jsem, jaký jsem
Pořadové číslo zprávy o realizaci	III.

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen
Dům Ignáce Stuchlého	8. - 10. 4. 2019	26 žáků Tercie Gymnázium a jazyková škola Zlín
Dům Ignáce Stuchlého	8. – 10. 4. 2019	20 žáků 8. B ZŠ Kostelec u Holešova
Dům Ignáce Stuchlého	15. – 17. 4. 2019	28 žáků Kvarta Gymnázium a jazyková škola Zlín

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) *Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?*

Ověření probíhalo během třídních pobytových kurzů v Domě Ignáce Stuchlého, kde je zajištěno ubytování a stravování. Počet účastníků, cílová skupina a realizátoři programu jsou uvedeni v následující tabulce:

Termín	Škola	Počet žáků	Tým
8. - 10. 4. 2019	Gymnázium a jazyková škola Zlín, Tercie	26	Martina Skaličková Pavína Javoříková
8. - 10. 4. 2019	ZŠ Kostelec u Holešova, 8. B	20	Monika Petruchová Dagmar Zlámáliková
15. - 17. 4. 2019	Gymnázium a jazyková škola Zlín, Kvarta	28	Monika Petruchová Marie Blechová

b) *Jaký byl zájem cílové skupiny?*

Pro zjištění předporozumění cílové skupiny zvolenému tématu kurzu vyplňovali účastníci krátce před odjezdem na kurz dotazník, ve kterém byla zjišťována jejich motivace k aktivitám a také chuť chtít se poznávat. Pozitivní naladění a zájem o dané téma potvrzují odpovědi 58 % budoucích účastníků, kteří jeli na kurz s tím, že chtějí na sobě něco změnit.

Téměř polovina (46 %) jich odjížděla se záměrem změnit nějakou svoji vlastnost (špatnou). 42 % nebylo schopno před kurzem říci, zda chtějí na sobě něco měnit.

24 % nedokázalo napsat nic, v čem jsou na sebe hrdi (v čem jsi výjimečný).

Vzhledem k připraveným aktivitám byla jejich motivace vysoká, protože 73 % se jich před kurzem vyjádřilo, že mají rádi aktivity zaměřené na poznávání sebe. Pro 78 % z nich je důležité se v sobě vyznat a pro 40 % z nich je důležité přemýšlet o sobě a svém životě.

Zjišťovali jsme také, kolik se jich už podobných aktivit zúčastnilo, 28 % z nich uvedlo, že se už někdy aktivit spojených se sebepoznáním zúčastnilo.

Byla také zjišťována míra jejich vlastní spokojenosti se sebou. 60 % žáků uvedlo, že se dobře zná, na procentní škále označili více než 60% spokojenost se sebou. Maximálně spokojených se sebou bylo 21 % (označili na škále 80-100% spokojenost).

Vyloženě nespokojených bylo pouze 3 % z nich, průměrně spokojených bylo 22 % žáků.

Téma kurzu by mohlo naplnit jejich představu lépe se v sobě vyznat, poznat sám sebe a umět se přijmout takový jaký jsem, případně na sobě pracovat, vědět na čem konkrétně pracovat.

c) *Jaká byla reakce cílové skupiny?*

Těsně před odjezdem domů, při závěrečné reflexi měli účastníci možnost vyjádřit se ke kurzu také pomocí druhého připraveného dotazníku, kde byla zjišťována míra jejich spokojenosti a aktuální naladění z kurzu.

Bezprostřední pocity byly pro 61 % účastníků pozitivní (super, radost, skvělé, legrace, únava). Negativní pocity nevyvolal kurz v žádném účastníkovi, 15 % účastníků mělo slabý dojem z kurzu (10-30 % na procentní škále) a 7 % své pocity po kurzu nevyjádřilo.

S odhodláním něco na sobě změnit odjíždělo 47 % účastníků a 53 % nevědělo, jestli chtějí něco měnit. S konkrétním námětem na změnu odjíždělo 30 % účastníků.

Nejdůležitější v životě je pro ně po kurze mít někoho blízkého v 64 % a pro 45 % je důležité být v pohodě.

Výrazný přínos kurzu vnímalo ihned po skončení 30 % účastníků, 26 % jich vnímalo kurz mezi 30-50% a 38 % považovalo kurz přínosný v rozmezí 55-75 %, žádný nebo velmi slabý přínos vnímalo 9 % účastníků.

Ve volných vzkazech organizátorům se nejčastěji objevovalo hodnocení jako super, díky, nejlepší kurz, pokračovat. Několikrát se objevilo hodnocení únava, ale skvělé.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Nějakou svoji dobrou vlastnost objevilo na kurze 60 % účastníků, špatnou vlastnost objevilo 38 % účastníků, něco výjimečného na sobě objevilo 20 % ze všech účastníků a něco dalšího o sobě objevilo 11% účastníků.

Pro 9% žáků neměl kurz žádný nebo velmi slabý přínos a 15% mělo velmi slabý dojem z kurzu. Tedy že ačkoli byl kurz koncipován tak, aby s něj měli účastníci co největší přínos do svého života, několika z nich program vůbec nebo skoro vůbec nezaujal.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Při realizaci programu je třeba dbát nejen na práci se skupinou, ale vnímat i individuální potřeby účastníků a jejich zájem o toto téma případně s nimi individuálně vyřešit, jak jim téma sebepoznání usnadnit a přiblížit nebo naopak zvýšit úroveň, aby pro ně kurz měl přínos a neodnášeli si z kurzu dojem, že sebepoznání je nezajímavé nebo dokonce nedůležité téma.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Vytvořený program nijak upravený nebude.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Nebude.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření¹

¹ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

a) *Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?*

Pro zjištění trvalosti poznatků z kurzu měli žáci po určité době možnost se k programu vrátit ve škole, kde na konci tohoto bloku vyplňovali poslední dotazník.

S odstupem času hodnotili účastníci také přínos kurzu, jako významně přínosný ho vnímalo s odstupem 10 % účastníků, přínos na hranici 30-50 % byl 30 % z nich a v rozmezí 55-75 % byl přínos vnímaný u 30 % účastníků. Žádný nebo velmi malý přínos později vnímalo 23 % respondentů. Vzhledem k tomu, jak vysoké procento se ke kurzu podle svých slov vrátilo je toto hodnocení velmi kritické a nelze říci, z čeho vyplývá.

U těchto mladých lidí hrají velkou roli mezilidské vztahy a je pro tento věk příznačné hledat vzory byly otázky zaměřené také na vztah k druhým lidem. V předchozím dotazníku a v reflexích bezprostředně po konci kurzu velmi často spojovali změnu svého chování se vztahem k druhým lidem, byla zde otázka, zda začali na vztazích s druhými něco měnit.

Se změnou začalo 36 % z nich, 15 % to zatím nestihlo a 18 % nechce nic měnit, 20 % uvedlo, že na vztazích se snažili pracovat už před kurzem a teď v tom pokračují.

Pro 74 % stála za vzpomínku zpětná vazba od druhých a k přemýšlení o sobě se od kurzu dostalo 68 % žáků.

39 % začalo nebo se ještě chystá začít pracovat na změně nějaké své vlastnosti.

Učitelé kladně hodnotili aktivity zaměřené na sebepoznání, kdy se třída výborně zapojila a „určitě si z toho něco odnesli“.

b) *Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?*

Nejčastější formou, která jim podle jejich odpovědí nejvíce pomohla poznat něco o sobě, byly Rozhovory, označilo je 23 % a Přemýšlení o sobě a Reflexe, které označilo 20 % účastníků.

Žáci měli napsat, ke které aktivitě se nejvíce nebo nejraději od kurzu vrací. 70 % z nich se po kurzu k nějaké aktivitě vrátilo, nejčastěji to bylo povídání při aktivitě Cesta na ostrov kapitána, Relaxace nebo Cizí dalekohled.

K aktivitě Cizí dalekohled se od kurzu vrátilo 56 % žáků.

Relaxaci využilo 37 % z nich a 44 % se určitě chystá ji využít, jen to ještě nestihli.

Z pohledu lektorů je to těžké určit, jelikož reakce účastníků na aktivity se dost různily. Nejlépe proběhly aktivity Mé oblíbené místo a Cesta na ostrov kapitána (měli možnost zamyslet se nad sebou a hodnotili tuto aktivitu jako přínosnou pro život), a Cizí dalekohled (účastníci ocenili zpětnou vazbu od ostatních). Jedna skupina také velmi ocenila Relaxaci. Žáci oceňovali klid, který při aktivitách byl, nejsou na to ve své třídě zvyklí, příjemně je překvapovalo, že se dokážou ztišit. Líbila se jim atmosféra dané aktivity (tma/přítmi, svíčky, hudba apod.)

c) *Jak byl hodnocen věcný obsah programu?*

Obsah byl hodnocen jako přínosný, adekvátní věku a vyspělosti žáků. Učitelé uvedli, že program byl přínosný a zároveň provedený zábavnou formou. Dále dle hodnocení pedagogů se žáci dozvěděli spoustu věcí a měli možnost se i zamyslet nad sebou.

Pozitivně hodnotíme to, že se ubralo na množství informací a byly zjednodušeny.

d) *Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?*

Učitelé hodnotili program, že proběhl nad jejich očekávání. Aktivity byly přiměřené a program adekvátní skupině.

Pozitivně hodnocena byla vyvážená skladba aktivit, dobrá kombinace fyzických a klidových aktivit. Organizace byla označena jako perfektní, zejména připravenost.

e) *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

Učitelé ocenili pozitivní energii lektorů, kteří kurz vedli. Dále byla práce hodnocena jako výborná, profesionálně odvedená práce.

f) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

Aktivita, která tuto skupinu vůbec neoslovila, bylo psaní deníku, kde nikdo nenapsal, že by začal psát deník, chystá se 7 % a 17 % ještě neví. Rozhodně se nechystá začít s deníkem 73 %.

U aktivity s nošením krabic viděli nesmyslnost nastavených pravidel – „Proč musím nést krabici, co unesu sám ve dvou?“

g) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Ne.

h) *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

U deníků změnu provádět nebudeme, stále vnímáme seznámení se s touto metodou jako dobrý podnět pro jednotlivce. Pokud ne aktuálně, tak do budoucna.

U Námořní přepravy znovu zhodnotíme zadání pravidel s nošením krabic.

i) *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

Při druhém ověření jsme si potvrdili to, co jsme tušili už u ověření předchozího a to, že téma sebepoznání není pro věkovou kategorii osmých tříd aktuální, nebo přesněji, jsou pro ně momentálně důležitější jiná témata jako vztahy, která chtějí řešit a nechápou význam sebepoznání pro ně samotné. Proto jsme vnímali, že zejména u aktivit, které se explicitně zabývaly tématem sebepoznání, je třeba být co nejvíce srozumitelní, říkat, proč je důležité toto vědět, zjistit, vyzkoušet, uvádět vlastní příklady ze života a být co nejvíce konkrétní. Zároveň jsme ale viděli, že i přes veškeré naše úsilí se naše snaha úplně nestrétává s potřebami účastníků. A tak i když jsme věděli, že aktivity i informace, které se jim snažíme předat, pro ně mohou být velmi přínosné, oni sami to docení až s velkým časovým odstupem. Během programu stálo lektory jeho vedení dost energie, zvláště snaha předat znalosti a dovednosti týkající se sebepoznání atraktivní formou a jak je zmíněno výše, zdálo se, že se to účastníků netýká. Nicméně v závěru pobytu odjížděli pozitivně naladěni a spokojeni s programem, který zde zažili. Z pohledu lektorů nejvíce přijaté aktivity byly Cizí dalekohled (v tomto věku potřebují vědět, co si o nich okolí myslí a vnímali to za přínosné) a rozhovor z kapitánem v závěru aktivity Cesta na ostrov kapitána (mohli slyšet, že jsou důležití; v tomto věku o sobě také hodně pochybují a tato slova neslychají příliš často).

j) *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

V programu jako takovém proto už nevidíme potřebu cokoli měnit, ale spíš při samotné realizaci být dostatečně naladěný na skupinu, průběžně se účastníků ptát na to, jak program vnímají a pozorovat, zda je pro ně nastavená úroveň příliš vysoko nebo naopak nízko a podle toho upravit složitost i délku výkladů, otázky u reflexí apod.

Provedli jsme pouze drobné úpravy na úrovni jednotlivých aktivit (změny jsou uvedeny v konci zprávy v konkrétním výčtu úprav). Úpravy proběhnou u těchto aktivit:

Hurá do přístavu

Námořní přeprava

Cizí dalekohled

Zápisy a práce s deníkem v bloku Budu, jaký budu

k) *Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Úpravy u jednotlivých aktivit budou zapracovány.

l) *Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:*

Hurá do přístavu – pojmenování lodí pro jednodušší a zajímavější průběh aktivity.

Námořní přeprava – pravidla nosení krabic ve druhé verzi nedávala smysl, v další verzi striktní rozdělení na lehké a těžké krabice a určení počtu hráčů, kteří musí krabice nést.

Cizí dalekohled – změna reflexe – zaměření na to, že se zde objevují pouze pozitivní vlastnosti – důvodem je to, že často o sobě víme negativní vlastnosti a zlovyky, ale je důležité rozvíjet a podpořit naše dobré vlastnosti, v závěru reflexe proběhne impuls k zamyšlení v podobě videa s názvem „Portréty skutečné krásy“.

Zápisy a práce s deníkem v bloku Budu, jaký budu – formulace přesných reflektivních otázek, které si mají účastníci zodpovědět.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. Hana Hladká Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.	28. července	

